Szakonyi Károly

Adáshiba

(részlet a drámából)

Imrus jön be, megáll mögöttük az asztalnál.

BÓDÓG Na, tessék! Hát te hol voltál?
IMRUS Kezet mostam.
BÓDOG Kezet mostam, kezet mostam! Miattad van az egész vacsora, és te kezet mosol órákig.
BÓDOGNÉ Ülj le szépen, Imrus… *(Imrus leül Vanda mellé.)* Adok neked finom halacskát, pürét, ahogy szereted… A születésnapodra csináltam…
DÖNCI Hány éves is vagy, öcskös?
IMRUS Tizenkilenc.
BÓDOG Tizennyolc.
IMRUS Tizenkilenc. Tavaly voltam tizennyolc.
BÓDOG Tavaly? Nem emlékszem…
SACI Hát ha az idén tizenkilenc, akkor tavaly volt tizennyolc, ez logikus.
DÖNCI Tizenkilenc vagy már? A mindenit! Erre iszunk!
BÓDOG Nem most iszunk erre, hanem a végén. Majd a végén… akkor jön minden…
BÓDOGNÉ *(Imrushoz kedvesen.)* Apa ma este meg akar kínálni cigarettával.
IMRUS Cigivel? Nem is dohányzom.
BÓDOG Na jó, ezt mos hagyjuk. Tavaly nem kínáltalak meg?
IMRUS *(Csodálkozva.)* Nem.
BÓDOG Na, hát akkor világos, hogy az idén vagy tizennyolc éves!
IMRUS De én csak tudom, hogy hány éves vagyok, nem gondolod?
VANDA Számolj csak utána, Imrus, hátha tévedsz. Te is tévedhetsz, nem?
IMRUS Kár a gőzért, úgysem dohányzom.
BÓDOGNÉ Látod, apa, mondtam…
DÖNCI Ne is dohányozz! Ha megnősülsz, legalább nem szid a feleséged, amiért osztrák cigit szívsz!

BÓDOG Nem az a lényeg, hogy dohányzol-e vagy sem.
IMRUS Valami baj van, apa?
BÓDOG A hagyománytisztelet a lényeg! A hagyományt… a mély érzelmeket továbbvinni, ez a lényeg! Az a baj, hogy ez hiányzik itt! A családi hogyismondjam, az hiányzik itt! Széthulló család, széthulló nemzet! Ezt már Széchenyi is megmondta! – Mért nincs ezen a krumplisalátán bors? Semmi íze bors nélkül! Lassan már azt sem tudom, hogy a szék, amin ülök, szék-e? Az a szmoking is! Csak az előbb nem akartam elrontani az ünnepi hangulatot. Hogy ehetnek meg a molyok egy szmokingot?
VANDA Bors nélkül.

Imrus kuncog.

BÓDOGNÉ Istenem, most jön ezzel a szmokinggal! Most keresi a szmokingot! Amikor közben volt egy háború is!
DÖNCI Igaz, apa, közben volt egy háború is.
BÓDOG Ez nem kifogás! A szmoking itt volt a szekrényben, a szekrény itt volt a házban, a ház itt állt ezen a helyen, és nem bombázták szét! A szmoking megmenekült, de mi hagytuk elpusztulni! Ez a mi bajunk. A pazarlás… a… a… a pazarlás!
DÖNCI Na, hála isten, vége a gálaestnek.
BÓDOG Nem lenne vége a gálaestnek, ha nem lenne mindig valami rendetlenség, ami kihoz a sodromból! Nem én akartam ünneprontó lenni.
VANDA A tévében van vége a gálaestnek.
DÖNCI *(Unottan.)* A holdraszállást fogják közvetíteni. Egyenes adás.
IMRUS *(Felugrik, lelkesen.)* A holdraszállást?!
DÖNCI Képzelem, milyen ócska lesz a kép. Mint a múltkor az űrséta. Egy nagy folt, más semmi. *(Lassan abbahagyják az evést. Imrus a tévéhez siet, izgatott.)*
IMRUS Hű, gyorsan, gyorsan gyertek, nézzétek! Itt vannak!
BÓDOGNÉ Jaj, egyetek még! Imrus! Hát neked csináltam.
IMRUS *(Lelkesen.)* Ez már a Sas!
BÓDOG Sas? Miféle sas? Az valami készülék!
IMRUS A holdkomp! Abból fognak kiszállni.

BÓDOG Ha van benne valaki egyáltalán!
IMRUS Apa, hát abban vannak az űrhajósok!
BÓDOG Jó, jó…
BÓDOGNÉ Leszedjem az edényeket? Vagy esztek még?
IMRUS Még két perc, és kiszállnak.
BÓDOGNÉ Sacikám, nem kérsz még egy kicsit?
SACI Jaj, én úgy jóllaktam.
VANDA Na, kíváncsi vagyok ezekre a fickókra. Állítólag nagyon jóképűek.
BÓDOGNÉ Dönci? Te sem?
DÖNCI Á, nem akarok meghízni. Tartom a hetvennégy kilót.
BÓDOG Ha senki nem eszik, szedd le a tányérokat, és hozd a… mi is van még?
BÓDOGNÉ Puncstortát csináltam, Imrus, puncstortát csináltam!
IMRUS Óriási! Nézzétek, nyílik az ajtó! Nyílik az ajtó! Az egyik már kimászott! Mászik le a létrán!
VANDA Ó, nem is látni az arcukat!
SACI Én csak azon spekulálok mindig, hogy ezek hogy mennek ott vécére?
DÖNCI Meg van az szerkesztve.
BÓDOGNÉ *(Összeszedi a tányérokat.)* Sacikám, azt a kis ecetet öntd át a tálba. *(Saci megteszi, félszemmel a tévét nézve.)*
IMRUS Már bújik ki a másik is! Annál van a kamera! Óriási, Vanda, nem? A Holdon ember! Félelmetes!
VANDA Ne rángass, fáj a fejem.
SACI Migrén?
BÓDOGNÉ Vettél be valamit?
VANDA Vettem.
IMRUS Látszik a léptük a porban! Micsoda táj! Csodálatos!
BÓDOGNÉ *(A tányérokkal megy kifelé.)* Imrus, nyisd ki az ajtót!
IMRUS A hátam borsódzik, ahogy látom ezeket ott! Ó, ha feljuthatnék én is egyszer…
BÓDOGNÉ Imrus! Azt akarod, hogy elejtsem az egészet?
BÓDOG Nyisd ki az ajtót anyádnak, nem hallod?
DÖNCI Nem kellene neked orvoshoz menni, Van?
BÓDOGNÉ *(A könyökével akarja kinyitni az ajtót, csörömpölés, egy tányér lehullik, összetörik.)* Mondtam, hogy nyisd ki, látod?! És megint a készletből egy! Megőrülök!
BÓDOG Imrus, neked hiába beszél az anyád?

IMRUS *(Tekintete a tévén, hátrál, kinyitja az ajtót, rálép a cserepekre.)*

BÓDOGNÉ Most meg széttapossa a cserepeket! Talán még össze lehetett volna ragasztani! *(Kétségbeesetten kimegy.)*

BÓDOG Imrus! Hol a csudában jár az eszed?!

IMRUS *(Visszaül a helyére, izgatottan.)* Milyen furcsán mozognak, Vanda látod? Tudniillik a Holdon a súly…

VANDA Ne ordíts a fülembe, mondom, hogy fáj a fejem!

BÓDOG Soha nem ismertem a fejfájást.

VANDA Örülj neki, apa.

BÓDOG Fejfájás!

VANDA Apa, kérlek, ne foglalkozz mindig velem. *(Feláll, ingerülten egy oldalsó fotelba telepszik.)*

BÓDOG Mi az, hogy ne foglalkozzam veled? Nem szeretem az ilyen beszédet! Igenis, foglalkozom, igenis… az utolsó leheletemig!

IMRUS Az a készülék a hátukon, az adja az életet. Ha annak fuccs, nekik is fuccs! Ott aztán egy szemernyi levegő sincs.

SACI Jaj, a levegőről jut eszembe, beszéltünk azzal az emberrel. Vasárnap majd leszaladunk a kocsival, és megnézzük a telket.

DÖNCI Háromszázért adja négyszögölét.

BÓDOG Alkudni kell.

…

Új Írás, 1970